

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Nuoret vaikuttajina ja vaikuttamisen mahdollisuudet

Unesco –koulujen Polaris järjestön suunnittelukokous 16.4.2024

lida-Maria Bimberg,

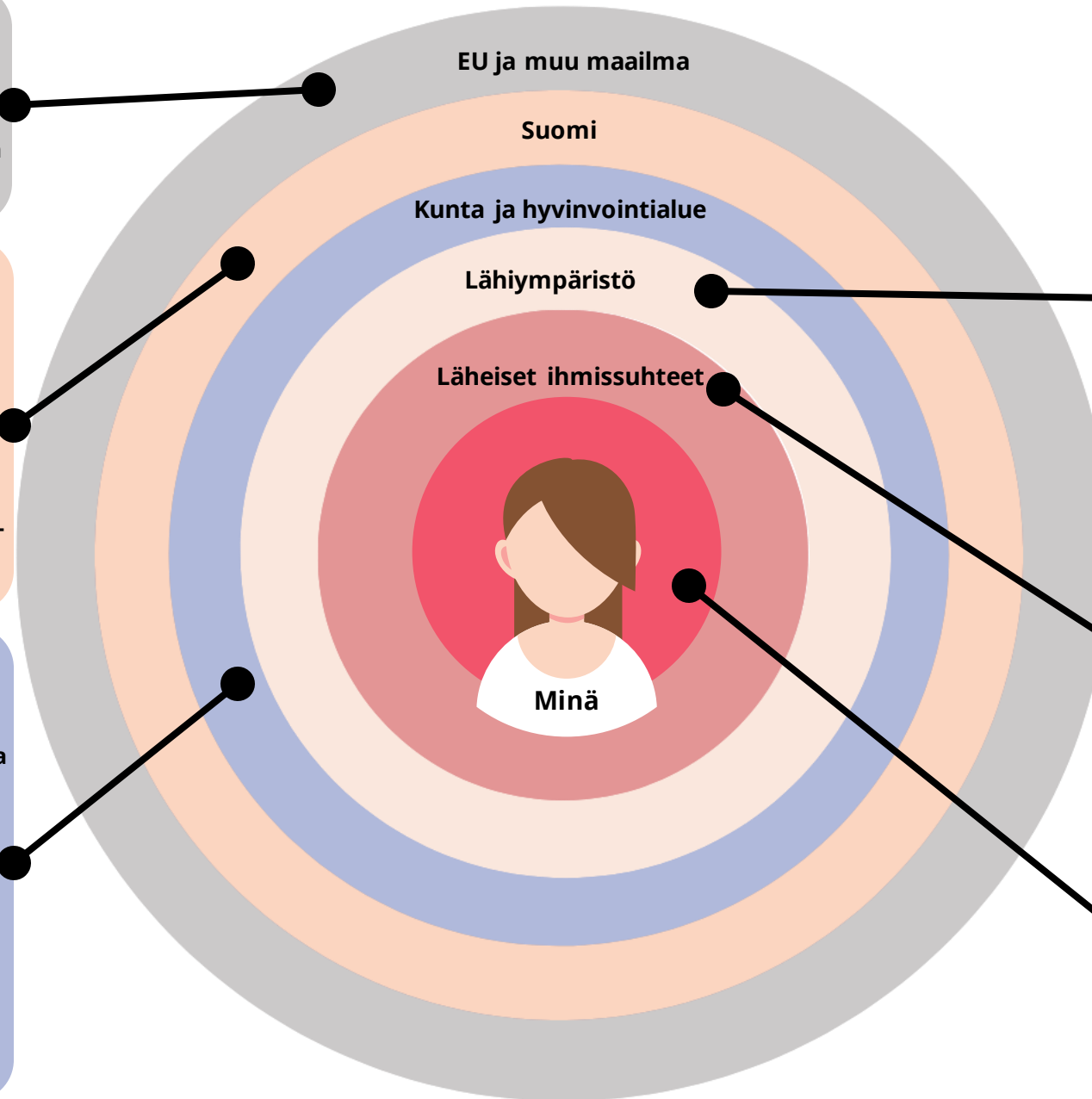
Osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattori

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Pohde

Miten nuoret voivat vaikuttaa?

- Kyselyihin vastaaminen ja kaikille avoimiin osallisuustilaisuuksiin osallistuminen
- Koulujen vaikuttamisen kanavat – oppilaskunnat ja vastaavat
- Yhdistys- ja järjestötoimintaan osallistumalla
- Kuntien ja hyvinvointialueiden nuorisovaltuustot (lakisääteisiä)
- Aloitteiden tekeminen asukkaana kunnalle tai hyvinvointialueelle myös alaikäisenä
- Kansalaisaloitteiden tekeminen ja niiden kannattaminen 18-vuotta täyttäneille
- Poliittiset nuorisojärjestöt
- Äänestäminen
- Valtakunnallisiin vaikuttamistoimintoihin osallistuminen
- Nuorisoleader -rahoituksen nuorisotyöryhmät, [linkki](#)

Voin äänestää EU-vaaleissa 18-vuotta täytettyäni.

Voin osallistua koulun, oppilaitosten, nuorisovaltuustojen, järjestöjen ja yhdistysten kautta kansainväliseen toimintaan.

Voin osallistua yhdistysten ja järjestöjen kansalliseen toimintaan.

Voin osallistua valtakunnallisiin tilaisuuksiin.

Voin äänestää eduskuntavaaleissa ja presidentin vaaleissa 18-vuotta täytettyäni

Voin jättää ja kannustaa kansalaisaloitteita 18-vuotta täytettyäni.

Voin hakeutua kuntani tai hyvinvointialueeni nuorisovaltuuston.

Voin äänestää kunta- ja aluevaaleissa 18-vuotta täytettyäni.

Voin jättää kansalaisena aloitteita kunnalle ja hyvinvointialueelle.

Voin osallistua asukkaille ja asiakkaille järjestettyihin tilaisuuksiin.

Voin vaikuttaa järjestöjen ja yhdistysten toimintaan osallistumalla.

Opiskelijakuntien ja oppilasjärjestöjen toiminnan kautta, voin vaikuttaa koulun toimintaan.

Voin liittyä yhdistysten ja järjestöjen jäseneksi 15-vuotiaana. Voin silloin perustaa myös oman yhdistyksen.

Voin äänestää seurakuntavaaleissa 16-vuotiaana.

Lähidemokratian avulla voin vaikuttaa asuinalueeseeni, esim. osallistuva budjetointi ja asukasillat.

Nuorisoleader -rahoitusten nuorisotyöryhmät, [linkki](#)

Saan osallistua kotona päätöksentekoon.

Pystyn olemaan oma itseni ja kertomaan omia mielipiteitäni.

Voin tehdä itse omaa elämääni koskevat päätökset.

Oppilaskunnat, yhdistykset ja järjestöt

- Oppilaskuntien kautta voi vaikuttaa oman koulun asioihin, mutta niiden avulla voi päästä vaikuttamaan oman kunnan asioihin myös laajemmin
- Opiskelijajärjestöjä on toiseen asteen opiskelijoille sekä korkeakouluopiskelijoille, niiden avulla voi vaikuttaa paitsi opintoihin liittyviin asioihin, myös omaa tulevaa alaa koskeviin asioihin
- Yhdistysten ja järjestöjen hallituksen jäseneksi voi pyrkiä 15-vuotta täytettyään, ellei yhdistyksen tai järjestön toimintasäännössä muuta sanota
- Poliittisten nuorisojärjestöjen kautta on mahdollista vaikuttaa monella tasolla. Toiminta yleensä 15-29 –vuotiaille.
- Järjestöjä ja yhdistyksiä on paljon eri asioihin liittyen. Voit löytää itsellesi tärkeistä aiheista kiinnostuneita ihmisiä yhdistyksistä ja järjestöistä. Asukasyhdistyksiä on usein eri asuinalueilla, tällöin pyritään vaikuttamaan oman asuinalueen asioihin. Yhdessä voitte tehdä vaikuttamistyötä.
- Yli 15-vuotias voi myös itse perustaa yhdistyksen.

Paikallinen vaikuttaminen

- Osallistuva budjetointi – mahdollistaa kaikkien asukkaiden osallistumisen siihen, miten kunnan rahaa käytetään yhteiseksi hyväksi
- Kuntalaisaloitteet ja aluevaltuustoaloitteet – mahdollistavat keinon saada oma ääni päätöksentekoon
- Palautteen antaminen - hyödynnä käytössä olevia palautekanavia, jotta voit vaikuttaa kunnan toimintoihin tai hyvinvointialueelta saamiisi palveluihin
- Yleisötilaisuudet - Kunnilla ja alueilla on usein avoimia keskustelutilaisuuksia kun muutoksia harkitaan
- Erilaiset nuorten raadit ja asukas- tai asiakasraadit
- Sosiaalinen media ja verkkosivut – pysy ajan tasalla kunnan ja hyvinvointialueen toiminnasta, ota osaa keskusteluun
- Nuorisovaltuustoon hakeutuminen
- Osallistuminen oppilaskuntien, yhdistysten ja järjestöjen paikalliseen toimintaan
- Äänestäminen seurakunta-, kunta- ja aluevaaleissa
- Nuorisoleader-rahoituksen nuorisotyöryhmät, [linkki](#)

Nuorisovaltuustot

- Poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomia vaikuttamisryhmiä nuorille kunnissa ja hyvinvointialueilla
- Lakisääteisiä kunnille ja hyvinvointialueille
- Nuorisovaltuuston jäsenet kunnissa edustavat nuorten ääntä kunnan päätöksenteosta
- Kunnan nuorisovaltuustot valitsevat edustajan alueiden nuorisovaltuustoihin
- Kuntien ja alueiden valtuustojen jäsenet saavat edustajia myös kunnan ja alueen vaikuttamistoimielimiin

Valtakunnallinen ja kansainvälinen vaikuttaminen

- Kansalaisaloitteiden tekeminen tai niiden kannustaminen 18-vuotta täyttäneille
- Eduskuntavaaleissa, EU-vaaleissa ja Presidentinvaaleissa äänestäminen 18-vuotta täyttäneille
- Yhdistykset, järjestöt ja poliittiset nuorisoyhdistykset joilla on valtakunnallista tai kansainvälistä toimintaa
 - Kansainvälistä toimintaa mm. Eurooppanuoret ry, [linkki](#)
- Valtakunnalliset tilaisuudet joihin haetaan nuoria ympäri Suomen
 - Nuva ry:n tilaisuudet, [linkki](#)
 - Alliansi ry:n tilaisuudet, [linkki](#)

Nuoret äänestäjinä

Nuorten äänestysaktiivisuus:

Eduskuntavaalit 2023, [lähde](#)

- 18-vuotiaat 61,1 %
- 19-vuotiaat 56,5 %
- 20-24 –vuotiaat 57,7 %

Aluevaalit 2022, [lähde](#)

- 18-24 –vuotiaat 27,1 %

Kuntavaalit 2021, [lähde](#)

- Alle 24 –vuotiaat 35,4 %

Seurakuntavaalit 2022, [lähde](#)

- 16-17 –vuotiaat n. 7 %

EU-vaalit 2019, [lähde](#)

- 18-19 –vuotiaat 26,7 %
- 20-24 –vuotiaat 23,3 %

Yhdistystoiminta

- Erilaisissa yhdistyksissä voivat myös nuoret olla jäseninä.
- Äänestä saavat 15-vuotta täyttäneet, ellei yhdistyksen säännöistä ole toisin määritelty.

Seurakuntatoiminta

- Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien luottamushenkilöiden valinta
- Äänestää saavat 16-vuotta täyttäneet seurakunnan konfirmoidut jäsenet.

Kuntavaalit

- Kuntavaaleissa valitaan edustajamme kunnan vaikuttamisen toimielimiin – siellä päätetään monista nuoriin vaikuttavista asioista, esimerkiksi kouluihin, liikuntapaikkoihin ja asuinymäristöön liittyen.
- Äänestää saavat 18-vuotta täyttäneet.

Aluevaalit

- Aluevaaleissa valitaan aluevaltuustot hyvinvointialueille. Siellä päätetään sosiaali- ja terveydenhoitoon sekä pelastustoimeen liittyvistä asioista, esimerkiksi mielenterveyspalveluista, opiskeluhoitoon palveluista.
- Äänestää saavat 18-vuotta täyttäneet

Eduskuntavaalit

- Eduskuntavaaleissa valitaan maamme päättäjät. Eduskunnassa päätetään laajasti kaikista asioista. Näillä päätöksillä on vaikutuksia kaikkien ihmisten, myös nuorten elämään.
- Äänestää saavat 18-vuotta täyttäneet

EU-vaalit

- Euroopan parlamenttiin valitaan 720 jäsentä, eli meppiä. Suomesta valitaan 15 jäsentä
- Äänestää saavat 18-vuotta täyttäneet

Präsidentinvaalit

- Äänestää saavat 18-vuotta täyttäneet

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Nuorten vaikuttaminen hyvinvointialueella ja Pohjois- Pohjanmaalla

OSUVA-ohjelmassa kuvataan osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja

- Hyvinvointialueella on lakisääteisiä velvoitteita huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.
- Osallisuus-, vuorovaikutus- ja yhteistyöohjelmassa linjataan osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista, [linkki ohjelmaan](#).
- OSUVA-ohjelmassa nuorten osallisuutta koskeva tavoite:

"Pilotoidaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti uudenlaisia toimintatapoja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuuston kanssa. Hyödynnetään paremmin sosiaalista mediaa ja sähköisiä kanavia nuorten osallistamiseksi. Jalkaudutaan nuorten keskuuteen."

Mitä osallisuus on asukkaan näkökulmasta?

Osallisuus omassa elämässä

Minä tulen kuulluksi, voin osallistua toimintaan omaehtoisesti ja minun yksilölliset tarpeeni huomioidaan.

Osallisuus yhteisöissä ja mahdollisuus vaikuttaa

Minä voin vaikuttaa oman elämäni kulkuun ja itseäni koskevien asioiden ja palveluiden kehittämiseen.

Osallisuus yhteisestä hyvästä

Minä pääsen halutessani tekemään asioita, jotka edistävät yhteistä hyvää ja pääsen myös nauttimaan niistä.

Osallisuusmääritelmä on kehitetty Pohjois-Pohjanmaan osallisuusverkostossa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sen taustalla on Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) kehittämä [jaottelu](#), joka perustuu sosiaali-, käyttäytymis- ja terveystieteelliseen tutkimukseen.

Osallisuustyön periaatteet

Ihmislähtöisyys

Eri-ikäiset ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat ihmiset voivat osallistua ja vaikuttaa palveluihimme ja auttaa meitä parantamaan niitä.

Yhdenvertaisuus

Toimintamme on saavutettavaa ja esteetöntä.

Varmistamme, että myös he, jotka kokevat, etteivät tule riittävästi kuulluksi, pystyvät osallistumaan ja vaikuttamaan.

Otamme huomioon, että Pohjois-Pohjanmaalla on erilaisia alueita ja kuntia.

Vuoro- vaikutteisuus

Viestimme ihmislähtöisesti ja saavutettavasti. Käytämme selkeää kieltä tai selkokieltä.

Meille on helppo antaa palautetta ja otamme sen huomioon.

Kehitämme palvelujamme alueen asukkaita ajatellen.

Keskustelemme avoimesti yhteistyökumppaniemme kanssa.

Luottamus

Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää.

Tilaisuuksissamme on kaikilla turvallista olla ja arvostamme toistemme mielipiteitä.

Uskallamme puhua myös vaikeista asioista.

Haluamme, että kanssamme on hyvä tehdä yhteistyötä. Olemme luotettava yhteistyökumppani.

Vaikuttavuus

Asukkaat, asiakkaat, henkilöstö ja kumppanit voivat aidosti vaikuttaa asioihin. Osallistujien työpanos on merkityksellisestä.

Mukana olleet kuulevat, miten heidän osallistumisensa on vaikuttanut. He kuulevat myös, millä aikataululla asiat etenevät.

Osallisuuden tavoitetila asiakkaan ja asukkaan näkökulmasta Pohteella

Hyvinvointialue on kerännyt nuorten toiveita hyvinvointialueelle vaikuttamiseen, viestintään ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyen

Osallisuus- ja vaikuttamiskeinot

- Halu vaikuttaa ja ottaa kantaa itseään koskeviin asioihin, liittyen esim.
 - Kouluarkeen
 - Vapaa-ajan tiloihin
 - Harrastustoimintaan
 - Terveyspalveluihin (etenkin mt.)
- Tavat joilla halutaan osallistua
 - Nuorten ryhmien kautta (esim. oppilaskunnat ja nuorisovaltuustot)
 - Halutaan osallistua jo olemassa olevien kanavien kautta, jotka koetaan riittäväksi
 - Kansalaisaloitteet ja äänestäminen
 - Sähköiset kanavat
 - Livetapahtumat
- Tärkeää on se, että nuorten ajatukset ja mielipiteet otetaan huomioon!
- Toiveena, että nuoria kuullaan, asiat käsitellään ajan kanssa ja nuorten asiat otetaan vakavasti.

Viestintäkeinot

- Sähköiset kanavat koetaan hyvänä
- Livetilaisuuksia toivotaan, tapahtumia jossa voidaan tavata.
- Toivotaan viestinnältä monikanavaisuutta.
- Viestinnän avoimuus on tärkeää.

Hyvinvoinnin edistäminen

- Unelmana turvallinen, yhdenvertainen elämä ja hyvä perusarki
- Toisen asteen opiskelijat toivovat lisää ammatillista ja taloudellista apua – tuki oman elämän aloittamiseen.
- Läheiset ja ystävät ovat tärkeimpiä keskustelukumppaneita.
- Ammatilliselta vaaditaan luotettavuutta, aitoa kiinnostusta, aikaa ja yksilöllistä kohtaamista.
- Vertaistukea ja kokemusasiantuntijoiden tukea toivotaan.
- Toive palveluille: ei pompottelua luukulta toiselle, apua varhaisessa vaiheessa.

Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto

- Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteinen nuorisovaltuusto
- Pohjois-Pohjanmaalla on 30 kuntaa. Kaikki kunnat nimeävät edustajansa nuorisovaltuustoon, jotka Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus vielä virallisesti hyväksyy.
- Poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton vaikuttamistoimielin.
- Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto on perustettu vuonna 2019. Vuonna 2023 alkaen Pohjois-Pohjanmaan liiton nuorisovaltuusto yhdistyi hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kanssa.
- Toimii lasten ja nuorten äänenä Pohjois-Pohjanmaan liiton ja hyvinvointialueen suunnittelussa ja päätöksenteossa, joilla on vaikutusta lapsiin ja nuoriin nyt ja tulevaisuudessa.
- Kuluva toimikausi 31.5.2025 asti. Tästä eteenpäin nuorisovaltuusto asetetaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö, johon kaikkien kannattaa tutustua, [linkki](#).

Seuraa ig:ssä @popnuva

Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuustolla edustajia useissa toimielimissä:

- Aluevaltuusto
- Turvallisuuslautakunta
- Tulevaisuuslautakunta
- Yhdyspintalautakunta
- Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä
- Maakuntavaltuustossa puheenjohtajistolle läsnäolo- ja puheoikeus
- Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön neuvottelukunta
- BRYC

Iida-Maria Bimberg

Osallisuus-, yhdyspinta- ja hyvinvointikoordinaattori

iida-maria.bimberg@pohde.fi

puh. 040 661 4217

www.pohde.fi